

Il Parlament federal ha decidi ch'ils possessurs da chasas veglias possian engrondir lur bajetgs ed affitar ulteriuras abitaziuns.

FOTOS.SOMFEDIA

«Nus duvrain urgentamain abitaziuns per indigens»

Il Parlament federal ha schlucà las restricziuns da construcziun en las vischnancas cun segundas abitaziuns. Suenten il Cussegl naziunal ha ussa era il Cussegl dals chantuns decidi il mardi passà, ch'ins duai pudair spazzar, bajegiar da nov, sanar ed engrondir fin in tshert punct chasas ch'èn vegnidas construidas avant il mars 2012 ed utilisar quellas senza restricziuns. In l'intervista cun Martin Candinas.

RTR/FMR

En il futur duai per exempel esser lubì da spazzar in bajetg vegl, engrondir quel per 30 % da la surfatscha e construir il bajetg nov insanua auter sin la parcella. Las novas abitaziuns n'èn lura betg pli suttamessas a la lescha davart las abitaziuns secundaras. In politicher che po festivar questa decisiun è cusseglier naziunal **Martin Candinas** che ha lantschà l'iniziativa parlamentara en chaussa. RTR ha discurre cun el suenter la decisiun dal Cussegl dals chantuns.

RTR: Tge porta l'adattaziun da la lescha davart las abitaziuns secundaras propi?

Martin Candinas: Cun questa midada han indigens en il futur dapli pussaivladads d'engrondir lur spazi d'abitar e da construir in'ulteriura abitaziun. Quella abitaziun gida a finanziar ina sanaziun ubain in nov bajetg. Cunquei augmentain nus las pussaivladads da mantegnair ils indigens en noss vitgs. Da l'autra vart datti la pussaivladad da renovar nossas chasas veglias ch'èn ina realitad en nossas vischnancas.

A la fin dals quints munta la schluccada da la lescha dentant era dapli pussaivladads per vischnancas, nua ch'ins na po oz betg pli bajegiar?

La schluccada dat simplamain dapli pussaivladads. Ins po engrondir e po bajegiar dapli abitaziuns en ils lieus da chasas existentas. Nus avain ina gronda tschertga d'abitaziuns surtut per indigens, ma era per esters. Nus pudain be responder a questa tschertga cun porscher dapli abitaziuns. Entras la pussaivladad dals indigens d'optimar lur spazi d'abitar, restan els en il futur en las vischnancas e fan investiziuns. Entras quellas vegnan ils indigens da finanziar lur abitaziun e da pussibilitar ad auters da survegnir in'abitaziun. Quai sto esser en il interess da la politica naziunala.

I dat dentant era vuschs che din che mo ils possessurs da chasas e l'industria d'abitar profiteschian da quella schluccada da la lescha?

En noss vitgs avain nus bleras familias e per-

sunas singulas ch'èn proprietaris da chasas. L'idea è che questas chasas en noss vitgs restian e ch'ils possessurs indigens possian bajegiar in'ulteriura abitaziun vitiers per refinanziar lur atgna abitaziun. Gist en las vischnancas che n'èn betg fitg turisticas datti dapli spazi, dapli pussaivladads per ils indigens da far insatge or da lur chasas.

E tuttina èsi ina moda da sustegnimment per l'industria da construcziun en las regiuns perifericas?

Sch'i vegn bajegià dapli dovra sa chapescha era dapli l'industria da construcziun. Fatg è dentant che nus avain in squitsch sin las abitaziuns. E sche nus na dain betg resposta a quest squitsch, lura avain nus dapli depopulaziun. Mia iniziativa parlamentara na dat betg resposta a tuttas dumondas ch'èn sin maisa en quest connex. Nus stuain evaluar ulteriuras pussaivladads. Stuessan ins per exempel far dapli cooperativas che bajegian abitaziuns per indigens? En quest regard datti segir anc blier da far. Mi' iniziativa ha tractà a prima vista la pussaivladad d'engrondir e da far novas abitaziuns en chasas existentas.

Il squitsch sin ils indigens e sin personal en il turissem da chattar ina abitaziun pajabla vegn a crescher en il futur?

Quel squitsch è gia oz enorm. Perquai ston las vischnancas prender dapli mesiras. I dovra cooperativas che bajegian abitaziuns per indigens. Cun la schluccada da la lescha da segundas abitaziuns dain nus a prima vista la pussaivladad al proprietari indigen d'engrondir ses spazi d'abitar e per exempel d'affittar in'ulteriura abitaziun. Quai e stà e vegn ad esser er en il futur il recept da success per bleras abitantas ed abitants da noss vitgs. Sche questa pussaivladad n'è betg realisabla en il futur, lura vendan ils indigens lur chasas e bandunan la patria.

Co vulais Vos impedir il squitsch da vender las chasas veglias en las vischnancas, vul dir

evitar che quel squitsch vegnia a crescer?

Quai na poss jau betg garantir. I vegn a dar persunas che vendan lur chasas sco object da speculaziun. L'idea da schlucclar las pussaivladads d'engrondir e stgaffir dapli abitaziuns sa drizza surtut a quellas vischnancas che n'èn betg uschè exponidas a quest squitsch da vendita. A questas vischnancas betg fitg turisticas duai vegnir dà la pussaivladad da refinanziar l'agen possess ed era da retschaiver ils raps dalla banca per sanar lur immobiglias. Plinavant èn las vischnancas dumandadas da vegnir activas ussa cun la schlucclada e da ponderar models per promover spazi d'abitar.

Vus pledentais la responsablada da las vischnancas. Co statti cun la responsablada da las vischnancas d'impedir ch'i vegnia exagerà cun secundas abitaziuns?

Las vischnancas avessan gia oz la pussaivladad da realisar contingents d'emprimas abitaziuns. Per exempel ch'ins sto avair duas abitaziuns primaras per pudair bajegiar ina segunda abitaziun. Las vischnancas pudessan er gia oz far ina taxaziun pli auta da las secundas abitaziuns. Il retgav pudessan ins duvrar per la promoziun d'emprimas abitaziuns. Qua pudain nus trair in dent a las restricziuns dalla lescha da secundas abitaziuns. Nus vulain pussibilitar dapli a nossas vischnancas ed a noss proprietaris indigens da far insatge or da lur bajetgs existents. Nua ch'i dovra propi mesiras pon las vischnancas decider las mesiras.

La midada da la lescha da secundas abitaziun è l'emprima midada vi da quella le-

scha. Basta quella midada u vesais Vos anc dapli basegn d'agir?

Basegn d'agir ves jau uss plitost tar la lescha federala davart la planisaziun dal territori. Nus stua in avair dapli pussaivladads per impedir che las zonas da construcziun vegnian sminuidas en nossas vischnancas. I sto dar la pussaivladad d'avrir ina zona da bajegiar, sch'ina cooperativa ni era in privat vul bajegiar emprimas abitaziuns per indigens. Nus duvrain urgentmain abitaziuns per indigens e perquai è il proxim pass politic da far remedura en la lescha da planisaziun dal territori.

Martin Candinas ha già success cun sia iniziativa.

«I dovra cooperativas che bajegian abitaziuns per indigens.»

Martin Candinas,
 cusseglier nazional